3.1. İnsan-Allah İlişkisi

Allah'ın (c.c.), emir, nehiy ve tavsiyeleri insana yöneliktir. İnsan, aklı ve iradesiyle eşyaya dilediği biçimi verme, onu kendi yararına kullanma imkân ve hakkına sahiptir. İnsan bir çok yönüyle öteki canlılardan üstün yaratılmıştır.[29] Nimetlere karşılık olarak Rabbini tanıması,[30] onun iradesine uygun bir hayat yaşaması tavsiye edilir.[31]

İslam medeniyetini kul olma şuuruna sahip fertler kurmuştur.

Allah (c.c.) ile insan arasındaki bağ, **"Allah kuluna şah damarından daha yakındır."**[32] ayeti ile net bir şekilde ifade edilir. "Allah (c.c.), kulunu sevdiğinde onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olur.[33]" Kul, imanı vasıtasıyla yaratıcısı ile güçlü bir bağ kurar. İslam toplumu Allah'a (c.c.) teslim olan fertlerle ayakta durur. Aşağıdaki dört unsurun, insanın zihnine, kalbine ve davranışlarına yansımasıyla kulun yaratıcısına teslimiyeti gerçekleşir.

İman: Peygamberler tarafından insana ulaştırılan ilahi emirleri, insanın diliyle söylemesi ve kalbiyle tasdik etmesi olarak tarif edilmiştir.[34] İman esaslarının birincisi ve temeli Allah'ın (c.c.) tek olduğuna tam bir teslimiyetle inanmaktır. İslam toplumu gücünü imanlı fertlerden almış, İslam Kültür ve Medeniyeti imanlı fertler eliyle şekillenmiştir.

İhlâs: İnsanın yaratıcısıyla ilişkilerinde, yaşantısında, ibadet ve iyiliklerini çıkar kaygısı gözetmeksizin sadece Allah'ın (c.c.) rızası için yapmasıdır.[35] Şeytan ihlâslı kişilere zarar veremeyeceğini itiraf etmiştir.[36] Hz. Peygamber de(s.a.v.) ***"Yâ Rabbi! Beni sana karşı ihlâslı bir kul yap"*** şeklinde dua etmiştir.[37] İhlâs, amellerin kabulünde ve fertlerin birbirlerine güvenmelerinde samimiyete dayalı ilişkilerin kurulmasını sağlar.

Takva: Mü'minin Allah'a (c.c.) yakınlaştıracak şeylere uyması, ondan uzaklaştıracak şeylerden de titizlikle kaçınmasıdır.[38] Allah (c.c.) katında en değerli kimse beşerî konumu yüksek olan değil, takvâ sahibi mümindir.[39] Takvâ sahipleri, Allah'ın (c.c.) rahmetinden mahrum kalmaktan korkar. Ferdî ve sosyal ilişkilerde, sevap-günah ve helal-haram konularında hassasiyet gösterir. Tabiat, canlılar, kamu hizmetleri, kamuya ait mallar, vakıf, miras, işçi-işveren ilişkileri konularında titiz davranmak takvânın gereğidir.[40]

YORUMLAYALIM

➔ İslam Medeniyetinin gelişmesinde insan-Allah (c.c.) ilişkisinin rolünü yorumlayınız.

29 bk. İsra suresi, 70. ayet.
30 bk. Müddessir suresi, 3. ayet; Duha suresi, 11. ayet.
31 bk. Bakara suresi, 132. ayet; Nisa suresi, 59. ayet; Nur suresi, 52. ayet.
32 Kâf suresi, 16. ayet.
33 bk. Buhârî, Rikak 38.
34 Mustafa Sinanoğlu, "İman," DİA, C 22, s. 213.
35 Süleyman Ateş, "İhlas," DİA, C 21, s. 536.
36 bk. Hicr suresi, 40. ayet; Sâd suresi, 83. ayet.
37 Ebu Davud, Vitr 25.
38 Süleyman Uludağ, "Takva," DİA, C 39, s. 484.
39 bk. Hucurat suresi, 13. ayet.
40 Süleyman Uludağ, "Takva," DİA C 39, s. 485.

İhsan: Mü'minin işlerini Allah'ı (c.c.) görüyormuş gibi en güzel şekilde yapmasıdır. Bütün iyiliklerin Allah'tan (c.c.) geldiğine, her durumda hakiki nimet ve lütuf sahibi olarak sadece Allah'a (c.c.) yönelerek her şeyi ondan dolayı sevmesi gerektiğine inanmaktır.[41]

İhsan, kişinin anne ve babası başta olmak üzere diğer insanlar karşısındaki sevgiye dayalı özverili tutumunu ifade eder.[42] Kur'an'da **muhsin** kimselerin özellikleri; öfkeye hâkim olma, affetme, hoşgörü, sabır, aşırılıktan sakınma, kararlılık ve cesaret, tokgözlülük ve cömertlik gibi erdemler olarak ifade edilir[43]

41 bk. Bakara suresi, 152 ve 107. ayetler; İbrahim suresi, 7. ayet; Nahl suresi, 53. ayet; Şûra suresi, 12. ayet.
42 Mustafa Çağırıcı, "İhsan," DİA, C 21, s. 545.
43 bk. Âl-i İmrân suresi, 134-135 ayetler; Mâide suresi, 13. ayet; Hûd suresi, 115. ayet.
44 bk. Bakara suresi, 11, 148, 177 ve 267. ayetler; Nisa suresi, 59. ayet; Neml suresi, 62. ayet; Hud suresi, 61. ayet; İnsan suresi, 8. ayet.
45 bk. Enbiya suresi, 37. ayet; Maide suresi, 30-31. ayetler; İsra suresi, 100. ayet; Araf suresi, 10. ayet; İsra suresi, 83. ayet; Hud suresi, 9. ayet; Nisa suresi, 28. ayet; Şems suresi, 8-10. ayetler.
46 bk. Tin suresi, 4. ayet.